

Quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về xây dựng chi bộ “bốn tốt”

TS LÊ TRUNG KIÊN

Đại học Phòng cháy chữa cháy; Email: hochiminh195@yahoo.com

Nhận ngày 11 tháng 10 năm 2019; chấp nhận đăng ngày 05 tháng 3 năm 2020.

Tóm tắt: Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi chi bộ là nền móng của Đảng, là hạt nhân chính trị ở cơ sở; chi bộ tốt thì mọi việc sẽ tốt. Người đặc biệt quan tâm đến việc xây dựng chi bộ “bốn tốt” về những yêu cầu, nhiệm vụ, định hướng hành động, mục tiêu phấn đấu và trách nhiệm chính trị trong xây dựng chi bộ. Quan điểm này là một chỉnh thể có giá trị lý luận và thực tiễn sâu sắc. Vì vậy, việc xây dựng và nhân rộng mô hình chi bộ “bốn tốt” góp phần quan trọng trong công tác xây dựng và chỉnh đốn Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức cách mạng; củng cố hệ thống chính trị và cơ sở xã hội của tổ chức cơ sở đảng trong nhân dân trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Hồ Chí Minh; chi bộ “bốn tốt”.

Abstract: President Ho Chi Minh once considered party units as the base of the Party and the political cell at the locality. He paid special attention to the development of “four-good” party units with regards to the requirements, tasks, orientations, objectives and political responsibility. His systematic view has both theoretical and practical significance. Therefore, the development and proliferation of the “four-good” party units is essential in constructing and reforming the Party with regards to politics, ideology, organization and revolutionary morality; in consolidating the political system and the social foundation of the party units in the current time.

Keywords: Ho Chi Minh; “four-good” party unit

1. Vai trò của việc xây dựng chi bộ “bốn tốt”

Ngay từ khi thành lập, tổ chức và phát triển của Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn đặc biệt quan tâm xây dựng các tổ chức cơ sở đảng, đặc biệt là vị trí quan trọng của chi bộ. Về mặt tổ chức, Người khẳng định: “Chi bộ là nền móng của Đảng, chi bộ tốt thì mọi việc sẽ tốt”⁽¹⁾; “Trái lại, nếu chi bộ kém thì công việc không trôi chảy”⁽²⁾. “Chi bộ do chi uỷ lãnh đạo; các đảng viên chịu sự lãnh đạo của chi uỷ”. Về phương thức thực hiện nhiệm vụ, thì chi bộ trực tiếp đưa văn kiện, nghị quyết của Đảng vào cuộc sống. Về quan hệ với nhân dân, thì chi bộ là “hạt nhân lãnh đạo quần chúng ở cơ sở”, “là đồn lữ chiến đấu” của Đảng chiến đấu ở trong lòng quần chúng; là “lực

lượng điều khiển xung phong” các phong trào ái quốc và xây dựng đất nước của nhân dân; “là sợi dây chuyền để liên hệ Đảng với quần chúng”⁽³⁾. Người đã thẳng thắn nêu ra những biểu hiện tiêu cực của đảng viên như: tham ô, hủ hoá, chiếm công vi tư, chôn lậu thuế, buôn lậu, ăn của biếu xén,... Kết quả làm hại tài sản quốc gia, làm giảm uy tín của Đảng trong quần chúng, có nơi bị kẻ thù lợi dụng chui vào phá hoại hàng ngũ của Đảng. Trong kháng chiến, có những đảng viên công tác nhiều, Đảng điều động đi công tác thì không chịu phục tùng vì sợ xa gia đình, lo đi nơi gian khổ; có đồng chí kèn cựa địa vị, đòi hưởng thụ cao mà không nghĩ mình là đảng viên có nhiệm vụ phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

Cuối năm 1963, sau lần về thăm tỉnh Thái Bình, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết bài *Những chi bộ chưa tốt* chỉ rõ tính thiếu gương mẫu của một số đảng viên ở đây có nguồn gốc là "... tự tư tự lợi và chủ nghĩa địa phương, chỉ thấy lợi ích riêng mà không thấy lợi ích chung của Nhà nước"⁽⁴⁾. Người nhấn mạnh phải làm sao cho xứng đáng là người đảng viên tốt. Người đảng viên chẳng khác gì một tế bào trong thân thể người ta, tế bào có mạnh và phát triển thì thân thể mới khoẻ mạnh, người đảng viên có trong sạch, có giác ngộ đầy đủ chủ nghĩa Mác - Lênin thì Đảng mới mạnh và phát triển, đủ sức chiến đấu với kẻ thù nguy hiểm và xây dựng xã hội mới. Người đảng viên phải suốt đời phấn đấu hy sinh cho cách mạng, không khuất phục trước bất kể uy quyền nào, quyết tâm làm nô bộc cho nhân dân, không xa Đảng, không xa cách mạng.

Như vậy, thế nào là chi bộ "bốn tốt"? Phát biểu tại Hội nghị tổng kết ba năm xây dựng chi bộ và đảng bộ cơ sở "bốn tốt", Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khái quát: "Đảng viên gương mẫu trong mọi công việc, liên hệ chặt chẽ với quần chúng, nội bộ thật sự đoàn kết; chấp hành tốt đường lối, chính sách của Đảng, lãnh đạo tốt sản xuất và chiến đấu; một lòng một dạ phục vụ nhân dân, thiết thực chăm lo đến đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân; đối với Đảng thì cùng cố tốt và phát triển tốt"⁽⁵⁾.

2. Nội dung của việc xây dựng chi bộ "bốn tốt"

Xuất phát từ quan niệm về vai trò, tầm quan trọng của việc xây dựng chi bộ "bốn tốt", Người nêu lên những nội dung cơ bản để xây dựng và phát triển chi bộ "bốn tốt", cụ thể:

Một là, chi bộ tốt phải có "đảng viên gương mẫu trong mọi công việc, liên hệ chặt chẽ với quần chúng, nội bộ thật sự đoàn kết".

Hồ Chí Minh cho rằng: "Muốn xây dựng Đảng tốt, thì phải có đảng bộ tốt, chi bộ tốt. Muốn có đảng bộ tốt, chi bộ tốt, thì phải có đảng viên tốt. Các đảng viên phải luôn luôn ghi nhớ mười nhiệm vụ đảng viên"⁽⁶⁾. Người tóm tắt sáu tiêu chuẩn để cho đảng viên dễ nhớ, dễ học và dễ phổ biến là: Đảng viên phải kiên quyết và suốt đời đấu tranh cho Đảng; luôn luôn bồi dưỡng tư tưởng vô sản của mình, không để mắc sai lầm, tích cực sửa chữa sai lầm, khuyết điểm; luôn luôn để lợi ích của Đảng lên trên lợi ích của cá nhân.

Khi lợi ích của Đảng và lợi ích của cá nhân không khớp nhau thì đảng viên phải để lợi ích của Đảng lên trước; tuyệt đối chấp hành nghị quyết, kỷ luật của Đảng; mật thiết liên hệ với quần chúng; cố gắng học tập về mọi mặt để không ngừng nâng cao trình độ của mình, thật thà tự phê bình và phê bình.

Đảng là một tập hợp của rất nhiều cá nhân đảng viên, danh hiệu đảng viên đó không một phút nào tách rời cá nhân cụ thể. Đảng mạnh là do chi bộ tốt, chi bộ tốt là do đảng viên tốt. Do vậy, việc tăng cường giáo dục, rèn luyện nhân cách và nâng cao chất lượng đảng viên là điều kiện tiên quyết, có ý nghĩa quyết định đến việc xây dựng và phát triển của mỗi chi bộ. Người đặt lên hàng đầu là tính gương mẫu, tiên phong của người đảng viên, Người cho rằng: Muốn trở thành chi bộ "bốn tốt", trước hết đảng viên phải gương mẫu, làm đúng chính sách, thật sự tôn trọng quyền làm chủ của nhân dân, lắng nghe ý kiến của quần chúng thì mới được dân tin, dân phục, dân yêu. Việc lấy gương người tốt, việc tốt hằng ngày để giáo dục lẫn nhau là một trong những cách tốt nhất để xây dựng đảng viên tốt, xây dựng tổ chức đảng chân chính nhất. Từ những năm 20 của thế kỷ XX, Người đã phát biểu: "Nói chung thì các dân tộc phương Đông đều giàu tình cảm, và đối với họ một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền"⁽⁷⁾.

Hồ Chí Minh luôn tâm niệm rằng: nguồn gốc sức mạnh của Đảng là ở nhân dân. Theo Người, muốn phát huy sức mạnh tập thể nhằm thực hiện thắng lợi đường lối chính trị của Đảng thì đảng viên phải "tiên phong", gương mẫu và có uy tín cao trong nhân dân. Vì vậy, Người luôn nhắc nhở đảng viên làm bất cứ việc to, việc nhỏ, ở bất cứ đâu và trong bất cứ hoàn cảnh nào cũng phải tự mình nêu gương trước nhân dân, "phải làm mực thước cho nhân dân bắt chước".

Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Người luôn mong muốn đảng viên phải thấm nhuần mục tiêu lý tưởng của Đảng và góp phần đắc lực vào việc xây dựng khối đoàn kết nhất trí với nhau. Chi bộ vững mạnh thì mọi chính sách của Đảng và Chính phủ nhất định thi hành được tốt. Muốn vững mạnh, thì tất cả đảng viên trong chi bộ phải thật thà đoàn kết nhất trí. Sức mạnh chi bộ là tổng hợp tài và đức của mỗi đảng viên của chi bộ trong cuộc đấu tranh hướng thiện, diệt ác ở trong lòng, vì vậy "cá

đồng chí từ Trung ương đến các chi bộ cần phải giữ sự đoàn kết nhất trí của Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình⁽⁸⁾. Mỗi đảng viên phải thực sự bình đẳng, thân ái đoàn kết với nhau, “đoàn kết phải thật sự trăm phần trăm chứ không phải chỉ là đoàn kết miệng” để mưu hạnh phúc cho mình.

Hai là, chi bộ tốt là phải “chấp hành tốt đường lối, chính sách của Đảng, lãnh đạo tốt sản xuất và chiến đấu”.

Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định: “Mọi nghị quyết Đảng đều do đảng viên chấp hành. Mọi chính sách của Đảng đều do đảng viên mà thấu đến quần chúng. Mọi khẩu hiệu, mọi kế hoạch của Đảng đều do đảng viên cố gắng thực hiện⁽⁹⁾. Do vậy, nâng cao chất lượng đảng viên là một trong những trọng tâm và là yếu tố quyết định năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức đảng. Thấm nhuần lời dạy của Người, mỗi đảng viên phải không ngừng phát huy tinh thần trách nhiệm trước Đảng, trước nhân dân, làm tròn nhiệm vụ của người đảng viên, góp phần không ngừng củng cố và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng để đưa đất nước ta phát triển nhanh, mạnh và bền vững.

Chi bộ phải gương mẫu chấp hành đường lối của Đảng và Chính phủ, có gương mẫu thì mới lãnh đạo được nhân dân, “nếu chi bộ khéo lãnh đạo và đảng viên hăng hái xung phong làm gương mẫu thì khó khăn gì cũng vượt qua, công việc gì cũng làm tốt”. Chi bộ gương mẫu trong lao động sản xuất, trong công tác, trong thực hành tiết kiệm, tích cực đấu tranh chống tham ô, lãng phí, quan liêu. Bởi vậy, nhiệm vụ của chi bộ là: Làm sao cho toàn thể nhân viên đều cố gắng thực hiện đầy đủ chính sách của Đảng, của Chính phủ và hết lòng hết sức phụng sự nhân dân. Làm sao cho mọi người thực hành cần, kiệm, liêm, chính. Làm sao để tẩy trừ những bệnh quan liêu, hình thức, tham ô, lãng phí, a dua, dối trá, trái luật lệ của Chính phủ, trái kỷ luật lao động. Vạch rõ các khuyết điểm và đề ra cách sửa chữa, “không để khuyết điểm nhỏ chồng chất thành khuyết điểm to”.

Người chỉ dạy mỗi chi bộ và đảng viên phải thực hiện tốt nguyên tắc sinh hoạt và kỷ luật đảng. Coi việc mở rộng dân chủ, tự phê bình và phê bình phải thường xuyên, liên tục, thể hiện tinh chiến đấu cao nhằm xây dựng chi bộ tốt. Người cho rằng: “Phải thật

sự mở rộng dân chủ trong cơ quan. Phải luôn luôn dùng cách thật thà tự phê bình và thẳng thắn phê bình, nhất là phê bình từ dưới lên. Phải kiên quyết chống cái thói “cả vú lấp miệng em”, ngăn cản quần chúng phê bình. Một đảng viên ở địa vị càng cao, thì càng phải giữ đúng kỷ luật của Đảng, càng phải làm gương dân chủ. Cần chú ý: Để làm những việc trên đây, chi bộ phải dùng cách chính trị, giáo dục, đề nghị, giải thích, khai hội bàn bạc với quần chúng... Chứ tuyệt đối không được lạm quyền, mệnh lệnh. Phải nhớ rằng: Chi bộ là một tổ chức lãnh đạo chính trị, chứ không phải là một tổ chức hành chính⁽¹⁰⁾.

Ba là, chi bộ tốt là phải “một lòng một dạ phục vụ nhân dân, thiết thực chăm lo đến đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân”.

Theo Hồ Chí Minh, nội dung quan trọng nhất trong công tác xây dựng chi bộ vững mạnh chính là đảng viên phải thấm nhuần và đặt lợi ích của Đảng lên trên hết, một lòng một dạ phục vụ nhân dân, “ngoài lợi ích của dân tộc, của Tổ quốc, thì Đảng không có lợi ích gì khác”. Đây không chỉ là lòng ham muốn tốt bậc của Hồ Chí Minh, mà còn là lẽ sống ở đời. Người khẳng định: “*Chân lý* là cái gì có lợi cho Tổ quốc, cho nhân dân. Cái gì trái với lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân tức là không phải chân lý. Ra sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân - tức là phục tùng chân lý⁽¹¹⁾. Trong cuộc sống, nhiều khi lợi ích cá nhân phù hợp với lợi ích của Đảng, nhưng cũng có lúc không, vì thế Người đặt vấn đề là nếu gặp khi lợi ích chung của Đảng mâu thuẫn với lợi ích riêng của cá nhân, thì phải kiên quyết hy sinh lợi ích của cá nhân cho lợi ích của Đảng. Khi cần đến tính mệnh của mình cũng “phải vui lòng hy sinh cho Đảng”. Điều này được xác lập rõ mối quan hệ giữa đảng viên và tổ chức Đảng, giữa lợi ích của đảng viên với lợi ích của Đảng, của dân tộc. Mỗi đảng viên dù ở đâu, vào lúc nào và làm bất cứ việc gì, cũng phải đặt lợi ích của Đảng và của nhân dân lên trên hết và trước hết. Người đảng viên phải trung thành vô hạn với Đảng, với cách mạng, không nên coi lợi ích riêng to lớn hơn lợi ích của Đảng, mà phải biết đem lợi ích của mình đặt dưới lợi ích của Đảng, của nhân dân. Hồ Chí Minh đề ra nguyên tắc: Lợi ích của cá nhân nhất định phải phục tùng lợi ích của Đảng; lợi ích của mỗi bộ phận nhất định phải phục tùng lợi ích của toàn thể; lợi ích tạm thời nhất định

phải phục tùng lợi ích lâu dài. Đảng viên phải nghiêm khắc với chính mình, “ít lòng ham muốn về vật chất”, chấp nhận “khổ trước thiên hạ, vui sau thiên hạ”; lấy niềm vui của nhân dân làm hạnh phúc của chính mình, thấy khổ đau của nhân dân phải day dứt lương tâm, “việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm, việc gì có hại cho dân phải hết sức tránh”⁽¹²⁾.

Chi bộ là cầu nối chặt chẽ, biện chứng giữa Đảng với nhân dân. Cho nên, chi bộ phải nắm vững nhiệm vụ công tác của Đảng trong nhân dân. Chi bộ phải luôn chú ý đến tư tưởng và nhu cầu của nhân dân và kịp thời báo cáo cho cấp trên biết rõ; luôn quan tâm đến đời sống kinh tế, chính trị và văn hoá của nhân dân, đồng thời giáo dục nhân dân, tổ chức nhân dân để giải quyết các vấn đề cho nhân dân thì Đảng mới “liên hệ chặt chẽ với quần chúng”.

Bốn là, chi bộ tốt là “đối với Đảng thì củng cố tốt và phát triển tốt”.

Để có chi bộ tốt, Người chủ trương chi bộ phải thường xuyên củng cố, kiện toàn cấp ủy và phát triển đảng viên trong tổ chức cơ sở đảng. Trong lãnh đạo, Người đánh giá về mức độ thực hiện chức trách của chi bộ và tính gương mẫu của đảng viên tác động đến kết quả công việc. Thực tế cho thấy chỗ nào chi bộ tốt, công việc trôi chảy; chỗ nào chi bộ yếu, công việc xộc xệch. Chi bộ được củng cố phải biểu hiện trước hết ở chỗ đảng viên, đoàn viên thanh niên lao động ở hợp tác xã, xí nghiệp, cơ quan, công trường,... phải gương mẫu. Người đưa ra kết luận là: “Cần phải ra sức củng cố các chi bộ, để tất cả các chi bộ trở nên thật sự là hạt nhân lãnh đạo của Đảng ở mọi bộ, mọi ngành, mọi nghề, mọi nơi”⁽¹³⁾.

Để đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước, Người đòi hỏi đảng viên phải học hỏi, rèn luyện, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ thì mới làm tròn được nhiệm vụ. Cho nên đảng viên và cán bộ phải cố gắng học tập chính trị, văn hóa và chuyên môn, “phải ra sức chăm sóc đến cơ sở đảng, phải củng cố chi bộ cho thật tốt”. Người đặc biệt nhấn mạnh đến việc đảng viên phải có trách nhiệm đóng góp vào việc dự thảo và hoàn thiện văn kiện, từ đó nắm vững nghị quyết để thực hiện cho đúng: “Thảo luận các văn kiện Đại hội Đảng là một dịp học tập tiến bộ. Mỗi đảng viên, mỗi chi bộ cần căn cứ vào những văn kiện đó, liên hệ với công tác thực tế của mình, để nâng cao tư

tưởng, ý thức tổ chức kỷ luật, đồng thời đẩy mạnh công tác tiến bộ hơn nữa. Vì mỗi đảng viên tốt, mỗi chi bộ tốt là Đảng được mạnh thêm một phần; đảng viên kém, chi bộ kém là những khâu yếu của Đảng. Điều đó nói chung là đúng, nói riêng với các chi bộ ở các cơ quan chung quanh Trung ương càng đúng”⁽¹⁴⁾.

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm chăm lo công tác giáo dục đảng viên. “Chọn lọc đảng viên mới cũng là nhiệm vụ quan trọng. Chi bộ cần thường xuyên giáo dục quần chúng, bồi dưỡng những phần tử hăng hái, nâng cao trình độ giác ngộ của họ đến tiêu chuẩn đảng viên. Khi giới thiệu họ vào Đảng, thì phải hết sức cẩn thận. Chi bộ phải hiểu rõ lý lịch, mặt mũi chính trị, trình độ giác ngộ, ưu điểm và khuyết điểm của mỗi đảng viên cũ. Phải đôn đốc họ học tập và tham gia mọi công tác của Đảng”⁽¹⁵⁾.

Muốn có chi bộ vững mạnh, theo Người cần phải thường xuyên xây dựng và chỉnh đốn Đảng, làm cho mỗi đảng viên, mỗi đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân. Làm được như vậy, thì dù công việc to lớn mấy, khó khăn mấy chúng ta cũng nhất định thắng lợi. Người nói: “Để tránh tình trạng có đảng viên kém, có chi bộ kém, từ nay các huyện ủy, thành ủy, tỉnh ủy cần phải đi sâu đi sát đến các chi bộ, cần phải giúp đỡ các chi bộ một cách thiết thực và thường xuyên”⁽¹⁶⁾. Làm tốt công tác chỉnh đốn Đảng từ chi bộ, sẽ triệt tiêu những trở lực kìm hãm sự phát triển của Đảng và dân tộc. Phải tẩy trừ những thứ bệnh nguy hiểm trong mỗi chi bộ, đặc biệt là chủ nghĩa cá nhân. Hồ Chí Minh xem “Chủ nghĩa cá nhân là một thứ rất gian xảo, xảo quyết, nó khéo dỗ dành người ta đi xuống dốc”⁽¹⁷⁾; nó “là một trở ngại lớn cho việc xây dựng chủ nghĩa xã hội. Cho nên thắng lợi của chủ nghĩa xã hội không thể tách rời thắng lợi của cuộc đấu tranh trừ bỏ chủ nghĩa cá nhân”⁽¹⁸⁾. Người cảnh báo: “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi, nếu lòng dạ không trong sáng nữa, nếu sa vào chủ nghĩa cá nhân”⁽¹⁸⁾. Biện pháp quan trọng mà Người đặt ra là chi bộ phải tổ chức “sinh hoạt chi bộ đều đặn”, thường xuyên căn cứ vào công việc mà phê bình và tự phê bình để giúp đảng viên tiến bộ. Bên cạnh đó, cấp ủy chi bộ phải làm

tốt công tác cán bộ, lựa chọn và cất nhắc những đảng viên có đạo đức cách mạng sáng ngời.

3. Giá trị của việc vận dụng quan điểm Hồ Chí Minh về chi bộ “bốn tốt” nhằm nâng cao chất lượng xây dựng chi bộ hiện nay

Thứ nhất, về mặt lý luận, quan điểm Hồ Chí Minh về chi bộ “bốn tốt” góp phần bổ sung khoa học lý luận về Đảng Cộng sản, là bộ phận của tư tưởng Hồ Chí Minh về Đảng Cộng sản Việt Nam, là nền tảng lý luận vững chắc và quan trọng trong công tác xây dựng chi bộ hiện nay.

Quan điểm về chi bộ “bốn tốt” có ý nghĩa sâu sắc, cơ bản về vai trò, yêu cầu, nhiệm vụ, định hướng hành động, mục tiêu phấn đấu và tu dưỡng của đảng viên trong xây dựng chi bộ. Quan điểm này là một chỉnh thể có giá trị lý luận góp phần trang bị cho đảng viên nghiên cứu, học tập, rèn luyện, công tác, sinh hoạt đảng một cách phù hợp, thiết thực, hiệu quả cao.

Quan điểm của Người về xây dựng chi bộ “bốn tốt” được đúc kết trên cơ sở vận dụng sáng tạo lý luận Mác - Lênin và quá trình trực tiếp Người lãnh đạo Đảng ở Việt Nam. Từ đó, góp phần cho đảng viên nâng cao niềm tin vào lý tưởng cộng sản, kiên định sự nghiệp độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, tiếp nối truyền thống tốt đẹp của dân tộc và của những thế hệ đảng viên đi trước.

Giúp cho đảng viên củng cố niềm tin vào sự lãnh đạo tất thắng của sự nghiệp cách mạng. Từ khi Hồ Chí Minh sáng lập và rèn luyện Đảng ta đến nay, Đảng lãnh đạo giành được những thắng lợi to lớn là do Đảng ta “có bản lĩnh chính trị vững vàng; có lý luận tiên phong, đường lối chính trị đúng đắn; có sự phấn đấu không mệt mỏi, hy sinh quên mình của đội ngũ cán bộ, đảng viên; có tổ chức chặt chẽ, đoàn kết thống nhất cao và được nhân dân hết lòng tin yêu, ủng hộ, bảo vệ giúp đỡ”⁽²⁰⁾.

Thứ hai, định hướng về nhận thức, nâng cao ý thức tự giác, trách nhiệm chính trị trước Đảng và nhân dân của chi bộ.

Những lời di huấn, chỉ dạy của Hồ Chí Minh về xây dựng chi bộ “bốn tốt” là linh hồn, là ngôi sao dẫn đường cho mỗi đảng viên nhận thức đầy đủ và đúng đắn về nội dung cơ bản của chi bộ “bốn tốt”, từ đó, nâng cao ý thức tự giác, vươn lên về trí tuệ và phẩm chất đạo đức, thể hiện trách nhiệm chính trị cao cả trước Đảng và nhân dân.

Hiện nay, việc xây dựng chi bộ mang tính chiến lược, có ý nghĩa chính trị, thời sự sâu sắc, là cách làm thiết thực để xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh. Các hoạt động sinh hoạt chính trị, học tập, rèn luyện nâng cao nhận thức và hiện thực hóa tư tưởng của Người vào tiềm thức, hành động, việc làm hằng ngày của mỗi chi bộ và đảng viên. Việc xây dựng chi bộ “bốn tốt” phải được tiến hành thường xuyên, lâu dài, là nguyên tắc quan trọng, là cơ sở để hoàn thiện phương thức tổ chức và phát triển các tổ chức cơ sở đảng.

Thứ ba, về thực tiễn, góp phần nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của chi bộ; chất lượng sinh hoạt chi bộ và đảng viên.

Trong công tác xây dựng, chỉnh đốn đảng, bên cạnh những mặt đã đạt được, các tổ chức cơ sở đảng cũng bộc lộ những khuyết điểm. Một số chi bộ không giữ được vai trò lãnh đạo, thậm chí bị “vô hiệu hóa”, theo đuôi chính quyền. Hoạt động của chi bộ chậm đổi mới về nội dung và hình thức sinh hoạt. Việc giáo dục, rèn luyện phẩm chất đạo đức chưa được quan tâm đúng mức, dẫn đến một bộ phận đảng viên giảm sút ý chí chiến đấu, phai nhạt lý tưởng, dao động, mất lòng tin. Có những đảng viên đã đặt lợi ích cá nhân lên trên lợi ích của tập thể, tha hóa về đạo đức, lối sống, tham nhũng, làm giàu bất chính, tiêu xài lãng phí của công, làm tổn hại đến thanh danh và uy tín của Đảng.... Điều đó đã và đang đặt ra yêu cầu phải không ngừng đổi mới, tự chỉnh đốn tổ chức cơ sở đảng, nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của chi bộ, đảm bảo thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ chính trị đề ra. Việc vận dụng quan điểm về chi bộ “bốn tốt” có giá trị đặc biệt quan trọng trong công tác đẩy mạnh quản lý, giáo dục đảng viên trên các mặt chính trị, tư tưởng, các mối quan hệ, sinh hoạt hằng ngày, đẩy mạnh các hoạt động sinh hoạt chính trị, giáo dục truyền thống cách mạng cho đảng viên chi bộ hiện nay.

Sinh hoạt chi bộ có vị trí quan trọng trong việc nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của chi bộ. Sinh hoạt chi bộ được duy trì đều đặn, thường xuyên có chất lượng sẽ làm cho đường lối, chính sách của Đảng, chỉ thị, nghị quyết của cấp trên được quán triệt, thực hiện nghiêm túc; trí tuệ và trách nhiệm của đảng viên được nâng cao, kỷ luật của Đảng được tăng

cường, quan hệ giữa Đảng với quần chúng được củng cố, phát triển; nội bộ chi bộ đoàn kết, thống nhất cao. Muốn nâng cao chất lượng các buổi sinh hoạt chi bộ, cần đặc biệt coi trọng và thực hiện đầy đủ ba tính chất: tính lãnh đạo, tính chiến đấu và tính giáo dục. Thường xuyên lồng ghép trong sinh hoạt chi bộ về việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; thực hiện hiệu quả Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn đảng, ngăn chặn sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; gắn với khắc phục các yếu kém, khuyết điểm và việc thực hiện vai trò nêu gương của người đứng đầu chi bộ hiện nay.

Chi bộ là hạt nhân chính trị ở cơ sở, trong quá trình hoạt động và phát triển chi bộ, không tránh khỏi những mâu thuẫn, khuyết điểm, nhận thức lệch lạc và hành vi chưa đúng mực của đảng viên. Vì vậy, để xây dựng chi bộ trong sạch, vững mạnh phải thường xuyên thực hành tự phê bình và phê bình theo tư tưởng Hồ Chí Minh. Trong sinh hoạt chi bộ cần tuân thủ và thực hiện tốt các nguyên tắc: trên cơ sở Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, tôn trọng và bảo vệ lợi ích của Đảng, tiến hành có tổ chức và trong tổ chức, chấp hành đúng các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng; tránh lợi dụng phê bình để đả kích cá nhân, gây rối nội bộ. Mỗi cấp ủy, chi bộ cần phải kết hợp đồng bộ nhiều giải pháp cơ bản như: xác định rõ chức năng, tình hình, nhiệm vụ của chi bộ; thực hiện các tiêu chuẩn chi bộ trong sạch, vững mạnh; kiện toàn, nâng cao năng lực lãnh đạo của cấp ủy và nâng cao chất lượng của đội ngũ đảng viên; phát huy vai trò của chính quyền và các tổ chức chính trị xã hội, luôn tranh thủ sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy cấp trên trong việc xây dựng chi bộ.

Thứ tư, làm sáng tỏ những bài học và kinh nghiệm xây dựng chi bộ trong sạch, vững mạnh hiện nay.

Coi trọng công tác sơ kết, tổng kết rút ra những bài học, kinh nghiệm về công tác xây dựng chi bộ, xây dựng đội ngũ đảng viên đáp ứng yêu cầu lãnh đạo cấp ủy chi bộ trong tình hình mới. Nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ cần thường xuyên cải tiến và đổi mới nội dung sinh hoạt. Có thể phân loại hình thức sinh hoạt chi bộ thành ba vấn đề: sinh hoạt chính trị: bàn và ra các nghị quyết, quyết định lãnh đạo; sinh

hoạt học tập: nghiên cứu, quán triệt, thảo luận các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nghe thông tin, thời sự trong nước và quốc tế; sinh hoạt tự phê bình và phê bình. Tùy nội dung sinh hoạt mà lựa chọn hình thức sinh hoạt cho phù hợp. Đảng ta thống nhất một quan điểm là lấy nhiệm vụ xây dựng Đảng làm then chốt, vì vậy, mỗi chi bộ cần phải ra sức tìm tòi, đổi mới nội dung sinh hoạt Đảng, cho phù hợp với thực tiễn của chi bộ trên cơ sở quán triệt những văn bản của Trung ương như: Chỉ thị số 10-CT/TW, ngày 30.3.2007 của Ban Bí thư Trung ương Đảng (khóa X) ban hành “Về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ”; Hướng dẫn số 09-HD/BTCTW, ngày 2.3.2012 của Ban Tổ chức Trung ương về “Nội dung sinh hoạt chi bộ”; Hướng dẫn số 12-HD/BTCTW, ngày 6.7.2018 của Ban Tổ chức Trung ương về nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ,...

Tuyên truyền chủ trương của Đảng, pháp luật Nhà nước cần phải thực hiện kịp thời ngay trong kỳ họp chi bộ lần gần nhất để bảo đảm tính thời sự. Làm tốt công tác này là chúng ta đã cung cấp kênh thông tin chính thống cho các đảng viên, tránh các thông tin gây nhiễu, từ đó định hướng được dư luận xã hội. Không ngừng củng cố mối quan hệ bền chặt giữa cấp ủy chi bộ với đảng viên và các tầng lớp khác trong xã hội. Tạo không khí cởi mở, thân thiện, gần gũi, quan tâm, chia sẻ,... bằng việc thực hiện dân chủ, từ đó chi bộ lắng nghe được hết các ý kiến của đảng viên. Có như vậy, cuộc họp chi bộ mới đoàn kết, thực sự là sinh hoạt chính trị hiệu quả. Đảng viên hứng thú đi họp chi bộ để được đóng góp, xây dựng, được tôn trọng, được cống hiến trí tuệ của mình góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh từ cơ sở./.

(1), (17), (18) Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), Nxb. CTQG, T11, tr. 278.

(3), (9), (10), (20) Hồ Chí Minh Toàn tập, tđđ, T8, tr. 288, 281, 454, 289.

(4), (6) Hồ Chí Minh Toàn tập, tđđ, T14, tr. 195, 749.

(5), (8), (16), (19) Hồ Chí Minh Toàn tập, tđđ, T15, tr. 98, 622, 100, 672.

(7) Hồ Chí Minh Toàn tập, tđđ, T1, tr. 284.

(11) Hồ Chí Minh Toàn tập, tđđ, T10, tr. 378.

(12) Hồ Chí Minh Toàn tập, tđđ, T4, tr. 51.

(13) Hồ Chí Minh Toàn tập, tđđ, T13, tr. 30.

(14) Hồ Chí Minh Toàn tập, tđđ, T12, tr. 613.

(15) Nguyễn Phú Trọng (2017), *Xây dựng chính đôn Đảng là nhiệm vụ then chốt để phát triển đất nước*, Nxb. CTQG, tr. 9.